

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ЧЕРНІГІВСЬКИЙ КОЛЕГІУМ»
ІМЕНІ Т.Г. ШЕВЧЕНКА

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ
ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ ТА
СОЦІОГУМАНІТАРНИХ
ДИСЦИПЛІН ІМЕНІ
О.М. ЛАЗАРЕВСЬКОГО

КАФЕДРА
ПЕДАГОГІКИ І МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ
ІСТОРІЇ ТА СУСПІЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

Основи критичного мислення

Освітній ступінь	бакалавр
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта (Історія)
Освітньо-професійна програма	Середня освіта (Історія)
Кількість кредитів	3
Рік підготовки, семестр	
Компонент освітньо-професійної програми	вибіркова
Дні занять	
Мова викладання	українська
Консультації	щовівторка 13.30–14.30 (114 кабінет, з можливістю дистанційної роботи на платформах ZOOM та Google-class).
Викладач	кандидат педагогічних наук, доцент Кулик Ірина Олександрівна
Контакти	Е-mail: E-mail: 22Kulyk@gmail.com

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Основи критичного мислення» охоплює інтегровану систему знань щодо теоретичних та практичних аспектів формування критичного мислення. Вивчення дисципліни сприяє процесу формування у здобувачів освіти професійних умінь та навичок для ефективної діяльності у закладах загальної середньої освіти.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є критичне мислення як педагогічний феномен.

Програма навчальної дисципліни складається з трьох змістових модулів:

Змістовий модуль 1. Загальнотеоретичні основи розвитку критичного мислення.

Змістовий модуль 2. Методи розвитку критичного мислення.

Змістовий модуль 3. Сучасний урок у контексті технології розвитку критичного мислення.

Метою викладання навчальної дисципліни «Основи критичного мислення» є розвиток критичного мислення, формування у здобувачів освіти компетентностей, необхідних для забезпечення ефективної педагогічної діяльності в умовах інформаційного суспільства, виховання у студентів прагнення до набуття нових знань та самовдосконалення.

прийоми розвитку критичного мислення												
Тема 4. Педагогічна взаємодія у контексті технології розвитку критичного мислення	14	2	4			8						
Разом за модулем 2	30	4	8			18						
Змістовий модуль 3. Сучасний урок у контексті технології розвитку критичного мислення												
Тема 5. Компоненти технології розвитку критичного мислення	16	2	4			10						
Тема 6. Структура і методичні аспекти уроку в технології розвитку критичного мислення	14		4			10						
Разом за модулем 3.	30	2	8			20						
Усього	90	10	20			60						

Тематика практичних занять.

Модуль I

Тема 1. Сучасні підходи до організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти (2 год.)

Тема 2. Критичне мислення як педагогічний феномен (2 год.)

Модуль II

Тема 3. Технологія розвитку критичного мислення (2 год.)

Тема 4-5. Теоретико-методологічні аспекти розвитку критичного мислення (2 год.)

Тема 6. Педагогічна взаємодія у контексті технології розвитку критичного мислення (2 год.)

Змістовий модуль III.

Тема 7. Методи та прийоми критичного мислення (2 год.)

Тема 8-9. Структурні компоненти уроку у технології розвитку критичного мислення (4 год.)

Тема 10. Сучасний підручник у технології розвитку критичного мислення (2 год.)

Рекомендовані джерела інформації

Основна література:

- Закон України від 05.09.2017 р. «Про освіту» <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>;
- Закон України «Про повну загальну середню освіту» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2020, № 31, ст.226) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>
- Гальперин П. Я. Введение в психологию : учебное пособие для вузов. Москва : Книжный дом Университет, 2002. 336 с.
- Гальперин П. Я. Методы обучения и умственное развитие ребенка. Москва : Изд-во Моск. ун-та, 1985. 45 с.
- Гальперин П. Я. Проблемы формирования знаний и умений у школьников и новые методы обучения в школе. *Возрастная и педагогическая психология*. Москва : Издво Моск. ун-та, 1992. С. 230-242.
- Гартвиг А. Ф. Школьная реформа снизу. Москва : Тип. Тов-ва И. Д. Сытина, 1908. 201 с.
- Гончаренко С. Педагогічні дослідження. Методологічні поради молодим науковцям. Київ : АПН України, 1995. 45 с.
- Гончаренко С. Український педагогічний словник. Київ : Либідь, 1997. 376 с.
- Д'юї Д. Досвід і освіта. Львів : Кальварія, 2003. 84 с.
- Д'юї Дж. Демократія і освіта. Львів : Літопис, 2003. 289 с.
- Лернер И. Я. Качества знаний учащихся. Какими они должны быть? Москва : Знание, 1978. 48 с.
- Паламарчук В. Ф. Школа учит мыслить. Москва : Просвещение, 1987. 208 с.
- Пометун О. І. Енциклопедія інтерактивного навчання. Київ : Б.в., 2007. 144 с.
- Пометун О. І. Методика навчання історії в школі. Київ : Генеза, 2006. 328 с.
- Терно С. Історичне мислення: як його розвивати? *Історія в школах України*. 2007. № 5. С. 8-12.
- Терно С. Критичне мислення: чергова мода чи нагальна потреба? *Історія в школах України*. 2007. № 4. С. 13-15.
- Терно С. О. Критичне мислення — сучасний вимір суспільствознавчої освіти. Запоріжжя : Просвіта, 2009. 268 с.
- Терно С. О. Т 353 Теорія розвитку критичного мислення (на прикладі навчання історії) : посібник для вчителя. Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2011. 105 с.
- Тягло О. В. Критичне мислення: навч. посібник. Харків : Основа, 2008. 187 с.

Допоміжна література:

- Річард Темплар. Правила мислення. Київ : КМ-БУКС, 2021. 236 с.
- Халперн Д. Психология критического мышления. СПб. : Питер, 2000. 512 с.
- Хегенхан Б. Теории научения. Москва – СПб. : Питер, 2004. 474 с.
- Weast D. Strategy for teaching critical thinking. *Fieldguide for Teaching in a New Century*. Thousand Oaks, California – London – New Delhi : PINE FORGE PRESS, 1999. P. 130-132.
- Whitman G. Teaching students how to be historians: an oral History project for the secondary school classroom. *The History Teacher*. Volume 33, Number 4. August 2000. P. 469-478.
- Wilton S. Class Struggles: Teaching History in the Postmodern Age. *The History Teacher*. Volume 33, Number 1. November 1999. P. 25-32.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

- Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. <http://www.mon.gov.ua>.
- Офіційний сайт ЮНЕСКО: <http://www.unesco.org/pidruchniki.ws/pedagogika>
- <http://www.iteach.com.ua> – український сайт програми Intel «Навчання для майбутнього».
- <http://www.intel.com/education/teach> – Intel® Teach to the Future.
- <http://thefuture.news/about/> – The Future – освітній ресурс про новітні технології
- <https://www.ed-era.com/> – Educational Era

ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Вивчення навчальної дисципліни «Основи критичного мислення» потребує: активної пізнавальної діяльності здобувача вищої освіти на лекційних заняттях, виконання модульних контрольних робіт (тестових завдань), самостійної роботи, підготовки до практичних занять; роботи з нормативно-правовими документами, критичного опрацювання рекомендованої основної та додаткової літератури. Політика курсу базується на гуманістичній освітній парадигмі, суть якої полягає у повазі до особистості студента, навчанні у співробітництві; плюралізмі думок як важливій основі розвитку критичного мислення студентів.

Студент має право:

- вільно висловлювати свої думки, аргументуючи їх знаннями провідних засад організації освітнього процесу;
- вносити пропозиції щодо формування та реалізації власної освітньої траєкторії; активізації власної самостійної пізнавальної діяльності, форм і методів проведення аудиторних занять;
- відпрацьовувати пропущені заняття в установленому порядку;
- отримати індивідуальні консультації у викладача.

Студент зобов'язаний:

- відвідувати заняття всіх видів відповідно до встановленого дирекцією розкладу, запізнення на заняття допускається тільки з поважних причин;
- брати активну участь у роботі під час аудиторних занять, дотримуватися правил поведінки, поважати думки та права інших студентів і викладача;
- виконати завдання для самостійної роботи;
- набрати під час вивчення навчальної дисципліни мінімум 35 балів.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Пропущені з поважної причини заняття дозволяється відпрацьовувати впродовж двох тижнів після завершення дії поважної причини і при наявності документа-підстави (довідки, розпорядження про індивідуальний графік відвідування тощо).

Політика щодо академічної доброчесності. Студенти керуються нормами «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти в національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка» (Наказ Ректора № 383 від 27.12.2019 р. зі змінами і доповненнями від 23.12.2020 (<https://drive.google.com/file/d/1YOj2QK3xW-03evO8Tkg1o3ZKUAbBL-VH/view>)). У процесі навчання забороняються плагіат, фабрикація та фальсифікація результатів, списування, хабарництво.

Політика щодо викладання. Викладання навчальної дисципліни відбувається на засадах особистісно зорієнтованого, компетентнісного і діяльнісного підходів.

Розподіл балів

Види роботи	Модуль 1.	Модуль 2	Модуль 3	Всього
Практичні заняття	10	20	20	50
Модульні контрольні роботи		5		5
Самостійна робота	5	5	5	15
Лекції	2	1	2	5
Залік (захист проекту)				25
Разом				100